

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Гордичук С.В.

«31» серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДСЕСТРИНСТВО В ПРОФЕСІЙНІЙ ПАТОЛОГІЇ**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність: 223 «Медсестринство»
Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»
Вид дисципліни: обов'язкова
Мова викладання: державна
Форма навчання: денна

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Медсестринство в професійній патології» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.
«27» серпня 2021 року.

Розробники: Вовк В.Т. – асистент кафедри «Сестринська справа», методист вищої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Сестринська справа».

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Завідувач кафедри доктор мед.наук, професор Заболотнов В.О.

Схвалено науково-методичною радою Житомирського медичного інституту ЖОР, для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Медсестринство», освітньо-професійної програми «Екстрена медицина», освітнього ступеня бакалавр.

Протокол №1 від «31» серпня 2021 року

Узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Екстрена медицина»

Гарант ОПП к.мед.н. Можарівська А.А.

Голова Гордійчук С.В.

Перезатверджено

«___» _____, 20__ рік

«___» _____, 20__ рік

«___» _____, 20__ рік

«___» _____, 20__ рік

1. Мета вивчення дисципліни

За останнє десятиріччя в Україні охорона здоров'я зазнала докорінних змін. Сьогодні висуває нові вимоги до вищої освіти, до професійної компетентності медичної сестри бакалавра, яка творчо мислить, свідомо орієнтується в інформаційному просторі, глибоко усвідомлює інноваційні явища, вміє розв'язувати ситуації, аналізувати і прогнозувати їх подальший розвиток. Метою навчальної дисципліни є підготовка конкурентноспроможного, висококваліфікованого, компетентного фахівця, здатного вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук. набуття системних знань з курсу «Медсестринство в професійній патології» як невід'ємної складової частини навчання і об'єктивної оцінки фахової придатності та майстерності майбутнього парамедика.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки парамедика дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання:

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки бакалавра медсестринства дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

- здатність навчатися та самонавчатися;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- здатність діяти на підставі етичних суджень;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність;
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей;
- здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні):

- здатність оцінити місце події на наявність загроз власному життю і

- життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку.
- здатність зберігати недоторканість місця події, речових доказів та взаємодіяти з іншими екстреними службами.
 - здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.
 - здатність проводити медичне сортування.
 - здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію.
 - здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту.
 - здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи.
 - здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби.
 - здатність передавати до відділення екстреної медичної допомоги інформацію про процес надання медичної допомоги пацієнту на місці події та протягом транспортування до відділення, при необхідності допомагати персоналу відділення екстреної медичної допомоги;
 - здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Медсестринство в професійній патології»:

- здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки
 - знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків.
 - з абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів: внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково.
 - продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов.
 - провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні

екстрених рятувальних заходів. персоналу та пацієнта, застосування табельних засобів індивідуального захисту.

-

1.1 Обсяг дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
	Спеціальність: 223 «Медсестринство» Спеціалізація: «Екстрена медицина»	
Модулів – 1		Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 2		Семестр
Загальна кількість годин - 105		4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 56 самостійної роботи студента – 49	Освітньо-кваліфікаційний рівень: парамедик	Лекції 16 год.
		Практичні 40 год.
		Самостійна робота 49 год.
		Вид контролю: ПКМ

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 56/49 год. (53.3%/46.7%)

1.2 Статус дисципліни

Обов'язкова.

1.3 Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

- ґрунтується на попередньо вивчених дисциплінах: «Анатомія людини», «Англійська мова», «Історія та культура України», «Латинська мова та медична термінологія», «Медична та біологічна фізика», «Мікробіологія», «Патоморфологія та патофізіологія», «Українська мова», «Фармакологія та медична рецептура», «Фізична культура», «Фізіологія», «Клінічне медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство в педіатрії», «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині», «Клінічне медсестринство в акушерстві та гінекології»;
- інтегрується з такими дисциплінами: «НМД в в неврології, психіатрії та наркології на догоспітальному етапі», «НМД при інфекційних захворюваннях з основами епідеміології», «НМД при травмах на догоспітальному етапі», «Невідкладна медична допомога у внутрішній медицині на догоспітальному етапі», «НМД у педіатрії на догоспітальному етапі», «НМД у хірургії на догоспітальному етапі», «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини», «Основи медсестринства», «НМД при акушерстві та гінекології на догоспітальному етапі», «НМД при гострих отруєннях», «НМД при захворюваннях і травмах зубів та порожнини рота», «НМД при масових подіях», «НМД при травмах в отоларингології та офтальмології на догоспітальному етапі», «НМД при шкірно-венерологічних захворюваннях на догоспітальному етапі».
- закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки бакалавра.

1.4 Очікувані результати навчання

Результати навчання, згідно профілю програми, після вивчення дисципліни «Медсестринство в професійній патології»:

- орієнтуватись в проведенні аналізу даних професійного анамнезу і санітарно-гігієнічної характеристики умов праці і застосовувати їх у діагностиці професійного захворювання; особливостях клінічної картини, діагностики та профілактики професійних хвороб; плануванні догляду на основі медсестринського процесу;
- розв'язувати проблемні ситуації, пов'язані з визначенням професійного маршруту, обстеженням та визначенням стану здоров'я хворого з професійними захворюваннями, формулюванням попереднього діагнозу, розробленням плану індивідуальних профілактичних та реабілітаційних заходів, складанням плану-графіка проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників промислових підприємств, де є професійні шкідливості, наданням невідкладної долікарської допомоги при найбільш частих загрозливих станах, пов'язаних із професійними отруєннями;
- аналізувати дані професійного анамнезу і санітарно-гігієнічної характеристики умов праці і застосовувати їх у діагностиці професійного захворювання;
- сформулювати план догляду на основі медсестринського процесу;
- визначити професійний маршрут;
- провести санітарно-гігієнічну оцінку робочого місця;
- провести обстеження та визначити стан здоров'я хворого з професійними захворюваннями;

- сформулювати попередній діагноз при профзахворюваннях;
- скласти план індивідуальних профілактичних та реабілітаційних заходів професійних захворювань;
- скласти план-графік проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працівників промислових підприємств, де є професійні шкідливості;
- надати невідкладну долікарську допомогу при найбільш частих загрозливих станах, пов'язаних із професійними отруєннями;
 - знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню компетентність у методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати ;
 - володіти навичками міжособистісної комунікації, взаємодії при роботі з пацієнтами та персоналом в ЛПЗ терапевтичного профілю;
 - володіти навичками міжособистісної командної роботи з персоналом в ЛПЗ терапевтичного профілю;
 - забезпечувати організацію та контроль дотримання правил безпеки в ЛПЗ терапевтичного профілю;
 - визначати групову належність лікарських засобів, особливості фармакодинаміки та фармакокінетики.

1.5 Критерії оцінювання результатів навчання

Модуль 1

Поточне тестування та самостійна робота									ПМК	Сума	Середній рейтинг модулів (залік)
Модуль 1											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				40	100	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
6	6	6	6	6	6	6	6	6			
60											

№ з/п	Форми контролю	Засвоєння теоретичних знань	Формування практичних вмінь	Самостійна робота	Індивідуальна робота
1.	Поточний контроль				
	Заняття 1	2	3	1	
	Заняття 2	2	3	1	
	Заняття 3	2	3	1	
	Заняття 4	2	3	1	
	Заняття 5	2	3	1	
	Заняття 6	2	3	1	
	Заняття 7	2	3	1	

	Заняття 8	2	3	1	
	Заняття 9	2	3	1	
	Разом	18	27	9	6
		60			
2.	ПМК	40			
3.	Сума балів за засвоєння модуля	100			

- максимальна сума балів поточного контролю – 60 балів;
- загальна кількість занять (практичних, семінарських, лабораторних) в модулі – **n**;
- максимальна кількість балів за кожне заняття для поточного контролю визначається:

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{n} = m \text{ (балів)}$$

Модуль I

$$\frac{60 \text{ (балів)}}{9} = 6\text{б} \times 9 + 6 \text{ б. (ІДСР)}$$

6 балів, що лишилися від ділення, є максимальним балом, що може бути присвоєний студенту за виконання індивідуальної (дослідної) самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент на одному практичному занятті при вивченні модуля - 9 балів .

«5» -9-8 балів

«4» - 7-6 бали

«3» -5-4 бали

«2» - 3 бали і менше

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового модульного контролю - 36 балів.

Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті – 1 бал.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, в даному випадку - 6 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність у модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1.6 Засоби діагностики результатів навчання

1. Стандартизований тестовий (ліцензований інтегрований) екзамен Крок –Б.
2. Практично - орієнтований ПМК (дисципліна «Медсестринство в професійній патології»).

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів

Змістовий модуль 1. «Вступ. Структура, функції профпатологічної служби України. Професійні захворювання спричинені дією фізичних факторів».

Тема 1. Вступне заняття. Структура, функції профпатологічної служби України

Тема 2. Клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями, спричиненими дією виробничого пилу.

Тема 3. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами, спричиненими дією йонізуючого випромінювання.

Тема 4. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною атмосферного тиску. Вібраційна хвороба.

Тема 5. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною високих і низьких температур виробничого середовища.

Змістовий модуль 2. «Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією токсико-хімічних факторів виробничого середовища.»

Тема 6. Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням нервової системи.

Тема 7. Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням системи крові.

Тема 8. Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали).

Тема 9. Клінічне обстеження пацієнтів з отруєннями сільськогосподарськими пестицидами і мінеральними добривами.

2.1 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів					
Змістовий модуль 1. «Вступ. Структура, функції профпатологічної служби України. Професійні захворювання спричинені дією фізичних факторів».					
Тема 1. Вступне заняття. Структура, функції профпатологічної служби України	15	2	4		9

Тема 2. Клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями, спричиненими дією виробничого пилу.	11	2	4		5
Тема 3. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами, спричиненими дією йонізуючого випромінювання.	11	2	4		5
Тема 4. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною атмосферного тиску. Вібраційна хвороба.	9		4		5
Тема 5. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною високих і низьких температур виробничого середовища.	11	2	4		5
Змістовий модуль 2. Професійні захворювання спричинені дією хімічних факторів					
Тема 6. Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням нервової системи.	11	2	4		5
Тема 7. Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням системи крові.	11	2	4		5
Тема 8. Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали).	11	2	4		5
Тема 9. Клінічне обстеження пацієнтів з отруєннями сільськогосподарськими пестицидами і мінеральними добривами.	11	2	4		5
Тема 10. Підсумковий модульний контроль	4		4		
Разом за модулем 1	105 год.	16 год.	40 год.		49 год.

2.2 Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів		
Змістовий модуль 1. «Вступ. Структура, функції профпатологічної служби України. Професійні захворювання спричинені дією фізичних факторів».		
1	Вчення про професійні хвороби. Класифікація, діагностика та профілактика професійних хвороб. Структура, функції профпатологічної служби України	2
2	Клінічні варіанти професійних захворювань, спричинених дією виробничого пилу	2
3	Хвороби, спричинені дією фізичних факторів виробничого середовища. Вібраційна хвороба. Променева хвороба	2
4	Професійні хвороби, пов'язані зі зміною атмосферного тиску, високих і низьких температур виробничого середовища.	2
Змістовий модуль 2. «Професійні захворювання спричинені дією токсико-хімічних факторів.»		
5	Професійні отруєння з переважним ураженням нервової системи	2
6	Професійні отруєння з переважним ураженням системи крові	2
7	Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали)	2
8	Професійні отруєння сільськогосподарськими хлорорганічними та фосфорорганічними пестицидами та металовмісними сполуками і мінеральними добривами	2
	Усього	16

2.3 Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Модуль 1. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів		
Змістовий модуль 1. «Вступ. Структура, функції профпатологічної служби України. Професійні захворювання спричинені дією фізичних факторів».		
1	Вступне заняття. Структура, функції профпатологічної служби України	4
2	Клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями, спричиненими дією виробничого пилу.	4
3	Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами, спричиненими дією йонізуючого випромінювання.	4
4	Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною атмосферного тиску. Вібраційна хвороба.	4
5	Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною високих і низьких температур виробничого середовища.	4
Змістовий модуль 2. «Професійні захворювання спричинені дією хімічних факторів.»		
6	Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням нервової системи.	4
7	Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням системи крові.	4
8	Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали)	4
9	Клінічне обстеження пацієнтів з отруєннями сільськогосподарськими пестицидами і мінеральними добривами	4
10	Підсумковий модульний контроль	4
	Всього	40

2.4 Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

1	Організація та проведення попередніх та періодичних медичних оглядів	4
2	Питання реабілітації при професійних захворюваннях	5
3	Бериліоз, пневмоконіози від пилу металів	5
4	Професійні захворювання опорно-рухового апарату	5
5	Професійні захворювання медичних працівників	5
6	Інтоксикація окисом вуглецю	5
7	Отруєння тетраетилсвинцем	5
8	Інтоксикація хлорованими вуглеводнями	5
9	Інтоксикація речовинами припікаючої дії	5
10	Інтоксикація барбітуратами	5
	Усього	49

2.5 Зміст програми

Модуль 1. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами, спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів

Змістовий модуль 1. «Вступ. Структура, функції профпатологічної служби України. Професійні захворювання спричинені дією фізичних факторів».

Лекція.

Тема 1 . Вчення про професійні хвороби. Класифікація, діагностика та профілактика професійних хвороб. Структура, функції профпатологічної служби України.

Професійна патологія як клінічна дисципліна. Історичні етапи розвитку. Професійні шкідливості, класифікація професійних хвороб. Структура професійної захворюваності в Україні та країнах зарубіжжя. Облік, реєстрація та розслідування випадків професійних отруень і професійних захворювань. Участь в організації та проведенні попередніх і періодичних медичних оглядів. Експертиза працездатності, поняття реабілітації в професійній патології. Медична етика та деонтологія з пацієнтами при професійних захворюваннях.

Навчальна практика.

Вступне заняття. Структура, функції профпатологічної служби України.

Участь в організації та проведенні попередніх і періодичних медичних оглядів; облікові, реєстрації та розслідуванні випадків професійних отруень і професійних захворювань. Ведення медичної документації.

Самостійна робота. Організація та проведення попередніх та періодичних медичних оглядів. Питання реабілітації при професійних захворюваннях.

Лекція.

Тема 2. Клінічні варіанти професійних захворювань, спричинених дією виробничого пилу.

Загальна характеристика виробничих аерозолів. Сфери виробництва при яких можливий тривалий контакт робітників з пиловим фактором.

Професійна патологія органів дихання, спричинена дією виробничого пилу.

Пневмоконіози: поняття про пневмоконіози. Класифікація. Етіологічна, рентгенологічна та клініко-функціональна характеристика.

Силікоз: визначення, етіологія, патоморфологічні зміни, клінічні симптоми, особливості перебігу силікозів і силікатозів. Ускладнення.

Хронічний пиловий бронхіт і професійна бронхіальна астма. Етіологія, патогенез, діагностичні критерії, принципи лікування, раціональне працевлаштування пацієнтів.

Основні критерії визначення працездатності пацієнтів з пневмоконіозами та методи профілактики професійних захворювань, спричинених дією

Гіперчутливі пневмоніти - бериліоз, бісиноз. Патогенез. Особливості клінічного перебігу. Діагностика. Лікування, профілактика.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями, спричиненими дією виробничого пилу.

Обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) із пневмоконіозами, хронічними пиловими бронхітами, професійною бронхіальною астмою, визначення професійного маршруту. Виставлення попереднього діагнозу, складання програми додаткових методів обстеження, підготовка пацієнтів до додаткових методів обстеження (рентгенографії, спірографії) та оцінювання отриманих результатів. Визначення схеми лікування, складання плану профілактичних заходів та експертиза працездатності пацієнтів. Диференціальна діагностика професійної бронхіальної астми із серцевою астмою. Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми.

Самостійна робота. Бериліоз, пневмоконіози від пилу металів

Лекція.

Тема 3. Хвороби, спричинені дією фізичних факторів виробничого середовища. Вібраційна хвороба. Променева хвороба.

Механізм дії іонізуючого випромінювання. Променева хвороба. Класифікація. Клінічні ознаки гострої та хронічної променевої хвороби. Основні принципи лікування променевої хвороби з урахуванням стадії, ступеня тяжкості, особливості догляду та перша медична допомога при гострій променевій хворобі. Критерії для визначення ступеня втрати працездатності та раціонального працевлаштування пацієнтів з хронічною променевою хворобою. Медична етика та деонтологія з пацієнтами при променевій хворобі. Дотримання правил професійної безпеки щодо запобігання розвитку променевої хвороби серед медичних працівників.

Лекція.

Професійні хвороби, пов'язані зі зміною атмосферного тиску, високих і низьких температур виробничого середовища.

Кесонна хвороба: визначення, етіологія, клінічні ознаки, форми, принципи лікування, профілактика, реабілітаційні заходи.

Висотна (гірська) хвороба: визначення, етіологія, клінічні симптоми, особливості клінічного перебігу висотної (гірської) хвороби, діагностика, принципи лікування, профілактика.

Вібраційна хвороба: визначення, етіологія, характер впливу на організм робітників різних видів вібрації. Патоморфологічні зміни, клінічні симптоми, особливості перебігу вібраційної хвороби залежно від дії локальної, загальної та комбінованої вібрації. Діагностичні критерії, принципи лікування, ускладнення, профілактика, експертиза працездатності.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами, спричиненими дією йонізуючого випромінювання.

Суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнтів із хворобами, спричиненими впливом контактного ультразвуку на організм, лазерним випромінюванням і променевою хворобою. Визначення професійного маршруту, установлення попереднього діагнозу, складання програми додаткових методів обстеження, оцінювання отриманих результатів. Планування лікувальних заходів, диспансеризація. Визначення критеріїв ступеня втрати працездатності, раціонального працевлаштування пацієнтів з променевою хворобою.

Невідкладна допомога при гострій променевій хворобі. Особливості лікування та профілактики захворювання, яке виникає від дії лазерного випромінювання і контактного ультразвуку на організм. Дотримання правил техніки безпеки та охорони праці в галузі.

Самостійна робота. Професійні захворювання медичних працівників

Навчальна практика.

Тема 4. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною атмосферного тиску. Вібраційна хвороба.

Суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнтів з вібраційною, кесонною, висотною хворобами та іншими патологічними станами, зумовленими дією фізичних факторів виробничого середовища. Визначення професійного маршруту, виставлення попереднього діагнозу, складання програми додаткових методів обстеження, оцінювання отриманих результатів. Планування лікувальних заходів, диспансеризація.

Самостійна робота. Професійні захворювання опорно-рухового апарату.

Лекція.

Тема 5. Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною високих і низьких температур виробничого середовища.

Вплив на організм високих і низьких температур виробничого середовища. Виробничі умови та професії при яких має місце перегрівання або

систематичне переохолодження на організм працюючих. Механізми терморегуляції в організмі людини. Патогенез і клінічні ознаки теплових уражень та захворювань, спричинених дією високої і низької температури. Лікування, невідкладна допомога при переохолодженні, перегріванні, тепловому та сонячному ударі.

Профілактичні заходи, що проводяться на виробництві для запобігання негативному впливу на працівників низької та високої температури.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів із хворобами пов'язаних зі зміною високих і низьких температур виробничого середовища.

Суб'єктивне та об'єктивне обстеження пацієнтів із захворюваннями від впливу на організм високих і низьких температур виробничого середовища. Лікування, невідкладна допомога при перегріванні, тепловому та сонячному ударі, відмороженні, замерзанні.

Визначення професійного маршруту, виставлення попереднього діагнозу, складання програми додаткових методів обстеження, оцінювання отриманих результатів. Планування лікувальних заходів, диспансеризація.

Невідкладна допомога при опіках, сонячному та тепловому ударі, при обмороженнях.

Самостійна робота. Інтоксикація окисом вуглецю.

Змістовий модуль 2. «Професійні захворювання спричинені дією токсико-хімічних факторів».

Лекція.

Тема 6. Професійні отруєння з переважним ураженням нервової системи.

Загальна характеристика нейроінтоксикацій і нейротоксикозів. Отруєння ртуттю та її неорганічними сполуками. Клінічні симптоми, особливості перебігу гострої та хронічної інтоксикації, можливі ускладнення, профілактика, прогноз.

Отруєння марганцем та його сполуками. Патогенез, клінічні симптоми різних форм, можливі ускладнення. Основні діагностичні критерії, принципи лікування пацієнтів. Експертиза працездатності і принципи профілактики професійних отруєнь з переважним ураженням нервової системи.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням нервової системи.

Клінічне обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) з переважним ураженням нервової системи. Визначення професійного маршруту та аналіз санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, обґрунтування попереднього діагнозу, диференціальна діагностика. Оцінювання плану медсестринських втручань і їх результатів, підготовка пацієнтів до додаткових методів дослідження (лабораторні обстеження,

електроенцефалографія). Невідкладна допомога та принципи антидотної терапії при гострих ураженнях. Складання рекомендацій щодо праці, визначення комплексу профілактичних, реабілітаційних заходів.

Самостійна робота. Отруєння тетраетилсвинцем.

Лекція.

Тема 7. Професійні отруєння з переважним ураженням системи крові.

Загальні відомості та класифікація токсичних речовин, які переважно впливають на систему крові. Інтوكсикація бензолом. Патогенез, клінічні симптоми, особливості перебігу гострої та хронічної інтоксикації. Диференціальна діагностика з іншими хворобами системи крові. Інтоксикація свинцем та його неорганічними сполуками. Патоморфологічні зміни, клінічні симптоми, діагностика та диференціальна діагностика з іншими хворобами системи крові. Носійство свинцю. Загальні та специфічні принципи лікування професійних отруень з переважним ураженням системи крові.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів з переважним ураженням системи крові.

Клінічне обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) з переважним ураженням системи крові. Визначення професійного маршруту та аналіз санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, обґрунтування попереднього діагнозу, диференціальна діагностика. Оцінювання плану медсестринських втручань і їх результатів, підготовка пацієнтів до додаткових методів дослідження (лабораторні обстеження, електроенцефалографія). Невідкладна допомога та принципи антидотної терапії при гострих ураженнях. Складання рекомендацій щодо праці, визначення комплексу профілактичних, реабілітаційних заходів.

Самостійна робота. Інтоксикація хлорованими вуглеводнями, речовинами припікаючої дії, барбітуратами.

Лекція.

Тема 8. Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали).

Професійні інтоксикації з переважним ураженням гепатобіліарної системи (хлоровані вуглеводні, нафталіни, ароматичні вуглеводні, солі важких металів). Шляхи проникнення в організм. Гострий і хронічний гепатит токсичної етіології. Клініко-морфологічні особливості токсичного гепатиту. Діагностика. Основні біохімічні показники функціонального стану печінки. Диференціальна діагностика. Лікування. Питання трансплантології печінки. Профілактика. Експертиза працездатності при токсичних гепатитах.

Навчальна практика.

Токсичні гепатити. Токсична дія речовин гепатотропної дії (хлоровані вуглеводи, хлоровані нафталани, похідні бензолу, важкі метали).

Клінічне обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) із професійними отруєннями хлорованим вуглеводнями, хлорованим нафталанами, похідними бензолу, важкими металами. Визначення професійного маршруту та аналіз санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, обґрунтування попереднього діагнозу, диференціальна діагностика. Складання плану лікування, підготовка пацієнтів до додаткових методів обстеження, трактування їх результатів. Надання невідкладної медичної допомоги при гострих отруєннях.

Самостійна робота. Інтоксикація речовинами припікаючої дії.

Лекція.

Тема 9. Професійні отруєння сільськогосподарськими хлорорганічними та фосфорорганічними пестицидами та металовмісними сполуками і мінеральними добривами.

Загальна характеристика, класифікація пестицидів, що застосовуються в сільському господарстві. Загальноклінічні синдроми інтоксикації пестицидами. Особливості клінічного перебігу отруєнь залежно від хімічного складу пестицидів: хлорорганічні, фосфорорганічні, металовмісні сполуки. Основні діагностичні критерії, принципи лікування, невідкладна допомога при гострих ураженнях, особливості антидотної терапії, експертиза працездатності.

Відомості про інтоксикації, спричинені контактом з мінеральними добривами та їх компонентами. Профілактичні заходи, медичний прогноз при професійних отруєннях сільськогосподарськими пестицидами і мінеральними добривами.

Навчальна практика.

Клінічне обстеження пацієнтів з отруєннями сільськогосподарськими пестицидами і мінеральними добривами.

Клінічне обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) із професійними отруєннями пестицидами, що застосовуються в сільському господарстві. Визначення професійного маршруту та аналіз санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, обґрунтування попереднього діагнозу, диференціальна діагностика. Складання плану лікування, підготовка пацієнтів до додаткових методів обстеження, трактування їх результатів. Надання невідкладної медичної допомоги при гострих отруєннях. Експертиза працездатності пацієнтів, визначення комплексу профілактичних, реабілітаційних заходів.

Самостійна робота. Інтоксикація барбітуратами.

Тема 10. Підсумковий модульний контроль. Предмет професійної патології. Ведення пацієнтів із хворобами спричиненими дією фізичних і токсико-хімічних факторів.

3. Форма поточного та підсумкового контролю

1. Усне опитування.

2. Тестовий контроль.
3. Програмований контроль.
4. Підсумковий модульний контроль.

4. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

- 1.Професійні хвороби: підручник / В.А. Капустник, І.Ф. Костюк, Г.О. Бондаренко та ін. ; за ред. В.А. Капустника, І.Ф. Костюк. — 5-е вид., випр. — К. : ВСВ “Медицина”, 2017. — 536 с. + 4 с. кольор. вкл.
- 2.Професійні хвороби: підручник / В.А.Капустник, І.Ф.Костюк, Г.О.Бондаренко та ін., за ред. проф. В.А. Капустника, проф. І.Ф.Костюк. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ Медицина, 2011. – 480с.
- 3.Професійні хвороби: підручник / Ткачишин В.С. - Інформаційно-аналітичне агенство, 2014. – 895с.
- 4.Левченко, О. Є. Токсикологія і радіологія у професійній патології: навч. посіб. / О. Є. Левченко, В. Ю. Козачок. - К. : Українська військово-медична академія, 2015. - 288 с.
5. Медичні маніпуляції в алгоритмах: посіб. / Л. С. Білик [та ін.]; за ред. Л. С. Білика. - 3-тє вид., без змін. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2016. - 324 с.

Допоміжні:

1. Кузів П.П. Професійні хвороби / П.П. Кузів, Л.П. Боднар, Л.П. Покинйчереда. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 296 с.
- 2.Маленький В.П. Професійні хвороби / В.П. Маленький. — Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. — 336 с.
- 3.Трайхенберг И.М. Книга о ядах и отравлениях: Очерки токсикологии / И.М. Трайхенберг. — К.: Наукова думка, 2000. — 386 с.
- 4.Басанець А.В. Хронічні професійні захворювання бронхолегеневої системи / А.В. Басанець // Журнал практичного лікаря. — 2000. — № 3. — С. 11—18.
- 5.Фегеда М.С, Ванівський М.М., Гайдучок Г.Г. Невідкладна медична допомога при гострих та інших отруєннях. — 2-е вид., допов. — Львів : Сподом, 2003. — 142 с.